



On són les enginyeres? On són les informàtiques?

Amb el començament d'un nou curs acadèmic, tornen les notícies que ens alerten de la manca de noies en carreres tècniques i científiques. On són les enginyeres? On són les informàtiques? Elles suposen un 54% de tot l'alumnat universitari i en general obtenen millors qualificacions, però en les carreres tecnològiques no arriben a un 27%.

És cert que les vocacions tecnològiques estan de davallada en tot el món. Un estudi del prestigiós MIT (Institut Tecnològic de Massachusetts) advertia del descens d'un 30% de les matriculacions en aquest tipus de carreres, probablement per la idea tan estesa que requereixen molt més esforç i més anys d'inversió que la resta. A Catalunya les dades són encara més alarmants: en la darrera dècada les enginyeries han perdut un 46% de l'alumnat i les noies a penes arriben a representar el 26% del total. El resultat és que més del 80% d'enginyers són homes.

El món científic i tecnològic és un dels més prestigiats en la nostra societat, ja que contribueix decisivament al progrés, al benestar i a l'avenç de la humanitat. També és un dels més ben retribuïts per als seus professionals. Per això, que les noies no hi siguin contribueix a la desigualtat de gènere, perquè elles continuen absents dels àmbits que obtenen més reconeixement públic i més nivell adquisitiu.

Quin és el motiu d'aquesta absència femenina? Com sol passar, la resposta no és única ni senzilla. Intentem recordar les darreres pel·lícules

estrenades en relació a aquestes matèries. Per exemple, *Laxarxa social*, sobre el creador de Facebook, Mark Zuckerberg, o la novasèrie en to de comèdia *Silicon Valley*. Quantes noies hi apareixen? I les que hi són, quin rol desenvolupen? Vostès ho deuen haver vist clarament: no hi ha referents de noies científiques ni tècniques en el món audiovisual, però tampoc als llibres de text que s'estudien als instituts d'ensenyament secundari, on les darreres dades mostren que només hi apareixen un 7% de noies. Hi ha noies molt valuoses en aquests sectors, com Sheryl Sandberg, directora operativa de Facebook, o Marissa Meyer, CEO de Yahoo, però són pràcticament desconegudes. Aquesta carència de referents impacta en les estudiants, que no troben models en les quals reflectir-se.



SARA BERBEL

DOCTORA EN PSICOLOGIA SOCIAL

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

D'altra banda, els estereotips al voltant de les carreres tecnològiques allunyen les joves del seu estudi. Tradicionalment han estat destinades als homes i se les considera molt difícils. Algunes famílies, i fins i tot alguns membres del professorat, desincentiven les joves a l'hora d'escollir-les. Una prova

d'això és l'evolució que la carrera d'informàtica ha tingut al nostre país. Al final dels anys vuitanta, aquesta carrera es deia *Llicenciatura en informàtica* i va arribar a assolir un 40% de noies estudiants. L'any 1991 el nom va canviar a *enginyeria informàtica* i des de la Universitat Politècnica de Catalunya s'assenyala que això va suposar una davallada enorme en les matriculacions femenines. A hores d'ara, la UPC només té un 6% de noies en el primer curs d'aquesta carrera: és la

carrera que incorpora menys noies de tots els estudis universitaris.

Sembla, doncs, que una via per trencar aquesta segregació de gènere en els estudis tecnològics passa obligatòriament per identificar i visibilitzar noies valuoses en aquest àmbit, per incorporar-les com a referents als llibres de text i per trencar amb els estereotips que aquestes carreres arrossegueu.

Però trencar els estereotips no pot fer-se de manera aïllada o fragmentada. Ha d'abastar tots els àmbits socials. Al capdavant, aquesta situació no és més que un reflex de la societat en què vivim, que educa diferencialment els nois i les noies, i organitza les seves vides amb rols ben diferenciats. La segregació entre homes i noies està arribant també a un altre àmbit de les noves tecnologies: les xarxes socials, on semblava que hi havia una possibilitat d'entrada d'eradicar-les, perquè eren noves i en principi estaven lliures del pes de les tradicions. Es comprova que, si bé l'accés a la xarxa està cada cop més equilibrat entre els dos sexes, l'ús que se'n fa és ben diferent. Els homes naveguen més per xarxes professionals i tècniques mentre que les noies opten per xarxes de relació i de salut, la mateixa divisió que en la realitat no virtual.

Per aquest motiu les mesures petites i aïllades no assoliran la igualtat de les noies en el món científic i tecnològic. Calen programes ambiciosos, complexos i holístics per desmuntar una tradició que no beneficia ningú, sinó que desaprofita el talent que tant necessitem per encarar el futur.

No hi ha referents de noies científiques ni tècniques al món audiovisual, i als llibres de text només són un 7%



SUSANA SUBIRANA

La UPC només té un 6% de noies en el primer curs d'enginyeria informàtica: és la carrera que té un nombre de noies més baix